

ORGANIZATOR

Hrvatski sabor kulture
www.hrsk.hr

POKROVITELJ

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Zdravko Obradović, predsjednik Skupštine HSK-a
Dejan Buvač, predsjednik Upravnog odbora HSK-a
Dražen Jelavić, tajnik HSK-a
Martina Brumen, stručna suradnica za kazališnu, književnu
i likovnu kulturu u HSK-u

PROSUDBENO POVJERENSTVO

Ivan Babić, književnik
Ozana Iveković, teatrologinja i dramska pedagoginja
Miroslav Mićanović, književnik

VODITELJICA PROGRAMA

Martina Brumen

ZA NAKLADNIKA

Dražen Jelavić

DIZAJN

Ante Jelinčić

PLAKETA „SLAVKO KOLAR“ ZA PROZNO STVARALAŠTVO SANDRA HALT-ČUŽE, Požega: Padobranac

Skok u prostor, skok u vrijeme

Priča Sandre Halt-Čuže *Padobranac* ustrajava na opasnom rubu neuhvatljivosti njezina temeljnog značenja, ali upravo to, razigranost, mijenjanje pripovjedačke perspektive, igrivost i uplitanje autobiografskih fragmenata, detalja, daje njezinu osjećanju prostora i vremena neizvjesnost i uzbuđenost literarnog (jezičnog) znaka. Zavičajnost i divljanje slavonskom ravnicom, traženje mjesta vlastitog djetinjstva, zamjena uloga i mjesta, sagledavanje onoga što će se dogoditi, što bi se moglo dogoditi, daje priči *Padobranac* osobitu snagu i privlačnost. Čitatelj u njezinoj neizvjesnosti i jednostavnosti traži „svoju priču“, svijet koji kao da je do jučer bio i njegov, jedinstven i sjajan. Gradeći likove i njihove karaktere, slažući i preslagujući linije fabule i pripovjedačke perspektive, autorica pokazuje umješnost u kreiranju vremena i prostora kad ti je sve nadohvat ruke, kad je sve moguće: Ima li bolje preporuke za pisanje i čitanje! Ima li bolje preporuke za nagradu!

PLAKETA „SLAVKO KOLAR“ ZA PROZNO STVARALAŠTVO MLADIH AUTORA

ANTONIO DEVIĆ, Nova Gradiška: *Kako je zapravo gorio Varaždin*

Kronologija nesigurne povijesti, početak priče...

Uvijek je pitanje sadržaja, ali nerijetko je važno kako: nagrađeni mladi autor Antonio Dević u priči *Kako je zapravo gorio Varaždin* preuzima i preuređuje ono što pripada povijesti, njezinoj nesigurnoj kronologiji, spajajući je s jezikom današnjih, govorom svakodnevice koja je lokalna, specifična i ništa manje ironična, samoironična. Povijest i njezini datumi, jasno je iz različitih istraživanja i uvida, dio je uvijek različitih konteksta i potreba za interpretacijom. Literarna referencijalnost, odustajanje od legende, u ime

parafraze, parodije, ili zašto ne – samo druge i drukčije istine. Istine da velike događaje i kratke priče čine jednako takvi događaji: opći i pojedinačni, drugi i drukčiji, zbog jezika, zbog pričanja, zbog užitka u pričanju (pisanju) i domišljanju. Dovoljno za nagradu, za nagovor, odgovorit će njegovi budući čitatelji!

DRAMSKO STVARALAŠTVO

PLAKETA „KALMAN MESARIĆ“ ZA DRAMSKO STVARALAŠTVO ANA NARANDŽIĆ, Zagreb: Sutra će opet sve biti isto

PLAKETA „KALMAN MESARIĆ“ ZA DRAMSKO STVARALAŠTVO MLADIH AUTORA

**Nije dodijeljena*

POHVALJENI AUTORI

Željko Bajza, Zagreb: *Blaženstvo vekivečno*
Vinko Vrbanić, Vinkovci: *Dvadeseto pjevanje*

AUTORI ODABRANI ZA SUSRET – DOBITNICI PRIZNANJA Franjo Oreški, Pribislavec: *Opravedana sumnja* Krunoslav Šetka, Mostar: *Pisat će se Europljaninom*

Osvrt članice Prosudbenog povjerenstva

Ozana Iveković, teatrologinja i dramska pedagoginja

Na natječaj je ove godine pristiglo sedamnaest dramskih tekstova. Drame pristigle na ovogodišnji natječaj vrlo su raznovrsne pa nalazimo različite vrste tekstova, od monodrama preko poetskih, obiteljskih, kriminalističkih do filozofskih drama. Ima komedija, izrazito tužnih drama kao i onih u kojima se tragično i komično isprepliću. Ima pučkih igrokaza na dijalektu, no na dijalektima i lokalnim govorima ove ćemo godine naći i filozofsku i poetsku dramu. Zastupljene su različite teme, od religioznih preko Domovinskog rata i rata općenito, obiteljskih komičnih i tragičnih situacija, istraživanja zločina do problema smisla

umjetnosti i umjetničkog rada. Dramski je amaterizam u Hrvatskoj uistinu vrlo šarolik, kako žanrovski tako i tematski, a dramski pisci amateri pišu kvalitetne tekstove prikladne za njihove matične, pa i druge pozornice. U nekim slučajevima se očituje nešto slabije poznavanje dramske forme, ali to se svakako može popraviti na radionicama dramskog pisanja te razvijanjem kulture čitanja dramskih tekstova. Drame prispjele na ovogodišnji natječaj također pokazuju spomenute opće značajke. Među njima se svojom kvalitetom izdvajaju drame kojima su dodijeljene nagrade, pohvalnice i priznanja.

PLAKETA „KALMAN MESARIĆ“ ZA DRAMSKO STVARALAŠTVO ANA NARANDŽIĆ, Zagreb: Sutra će opet sve biti isto

Drama Ane Narandžić „Sutra će opet sve biti isto“ priča je o Vladimiru Nabokovu i njegovoj Loliti, premda se, kako napominje autorica, može raditi o Nabokovu i Loliti iz bilo kojeg vremena. Znamo iz povijesti književnosti da je bilo književnika koji su zbog svojih djela došli na zao glas pa čak i na sud tako da ovaj tekst postavlja bitna pitanja o smislu književnosti, o željama pisaca da budu slavni i uvažavani, o pravu književnosti da izriče kritiku društva, ali i o odgovornosti za napisanu riječ i granicama koje bi se pritom trebale poštovati. U prvom dijelu drame, Nabokov i njegova supruga Vera pokušavaju naći izdavača za Lolitu, ali je u SAD-u ne uspijevaju objaviti jer se nakladnici ne usuđuju objaviti nešto što smatraju pedofilijom i pornografijom. Sam Nabokov je prilično nesiguran i rastrojen te čak pomišlja spaliti roman, no Vera na koncu nalazi izdavača u Parizu. U drugom dijelu, lik Lolite vodi diskusiju sa svojim autorom i njegovom suprugom. Optužuje pisca da ne prihvaća odgovornost i krivnju za život svojih likova te ju je izložio javnosti koja nema milosti ni prema kome pa tako ni prema njoj. Nabokov se pravda da je on samo ukazao na društvenu anomaliju i da nije odgovoran za to što postoji pedofilija. U trećem dijelu, na sudu, Nabokova se oslobađa krivnje i

odgovornosti jer je on umjetnik koji samo interpretira stvaran život. Uostalom tipovi poput profesora Humberta postoje i neovisno o njegovom romanu. Osim toga, danas, tisuće Lolita defilira u raznoraznim medijima i na društvenim mrežama tako da nijedan autor ne može biti proglašen za to odgovornim. Knjiga je samo ogledalo, a ogledalu ne možemo suditi, kao što ne smijemo ni paliti knjige niti suditi piscima. Iako problem koji se obrađuje u ovoj drami postoji otkada je svijeta i književnosti, danas je prilično aktualan i u našoj zemlji, a oko prava umjetnika na radikalne istupe u javnosti u nas se prilično lome koplja. Bilo kako bilo, ovaj je tekst odlično napisan i karakteri su dočarani kao kompleksne ličnosti s unutrašnjim proturječjima. Prikazati složene osobnosti je zapravo bio i cilj, no ova drama nije ni bez konkretne radnje (osim razgovora s likom Lolite gdje drama pomalo prelazi u fantaziju) budući da Vera pokušava naći izdavača te ulazi u dijalog s nekoliko njih. U cjelini, tekst je i formalno i sadržajno vrlo uspio.

Čestitamo nagrađenim, pohvaljenim i odabranim autorima, a svima prijavljenima zahvaljujemo na sudjelovanju uz želje za uspješan daljnji rad i obilje književnoga nadahnuća. Do novog susreta na idućem 37. Susretu hrvatskih zavičajnih književnika...

Hrvatski sabor kulture

36. Susret hrvatskih zavičajnih književnika

ZAGREB

1. srpnja 2017. | 11:00 h
Hrvatski sabor kulture

ULAZ
SLOBODAN

Dobitnici plaketa i pohvalnica Hrvatskog sabora kulture i odabrani sudionici 36. Susreta hrvatskih zavičajnih književnika

POEZIJA

PLAKETA „MIHOVIL PAVLEK MIŠKINA“
ZA PJSNIŠTVO NA KNJIŽEVNOM STANDARDU:

SANJA BENKO, Dubrava: *Smisljeno besmislena pjesma, Most preko svega, Nemoj da te nema, Izmisli smisao*

PLAKETA „MIHOVIL PAVLEK MIŠKINA“
ZA DIJALEKTALNO PJSNIŠTVO

MAJA CVEK, Zagreb: *Listek, Rekli su mi..., Črčkica, Brez sozah...*

PLAKETA „MIHOVIL PAVLEK MIŠKINA“
ZA PJSNIŠTVO MLADIH AUTORA

**Nije dodijeljena*

POHVALJENI AUTORI

Natalija Bajer, Lukač: *Isprika, Epistola, Oproštaj*
Ankica Bistrovčić, Koprivnica: *Morala bi žol hmoriti, Mustre na tkanicaj, Zapraf, Zijdi z kmice*
Dubravka Borić, Podgora: *Probodena tihaica, Slika bez kvodra, rič bez glosa, Oliva*
Zdenka Čavić, Koprivnica: *Srce i pamet, Rasla je kao zmo gorušice, Sretno srce*
Nevenka Erman, Žminj: *Z, Kućica za tići, Vrieme*
Josip Pino Knapić, Raša: *Dižgracija, Skitaca zove*
Neda Milenkovski, Labin: *Kvodar na zide, Poetesa, Moje „CA“*
Ana Narandžić, Zagreb: *Stavi sunčane naočale, Ovo je ipak ljubavna pjesma*
Zoran Perović, Samobor: *Oda ženi, Proljeće je otpočelo s kišom*
Jadranka Radić, Split: *Neizrečenost, Preživjeli*
Katica Rajić Popijač, Koprivnica: *Niesum vač..., Otpiram lesu*
Mirjana Sačer Bobanac, Dubrava: *Koža, Krljušt je moj ures, Srce u ruci*

AUTORI ODABRANI ZA SUSRET – DOBITNICI PRIZNANJA

Danijel Bačić, Vela Luka: *Obaljeno gnjizdo*
Željko Bajza, Zagreb: *Ranger*
Gabrijel Barišić, Slavonski Brod: *Ovdje*
Stipe Bulić, Split: *Za dišpet i sramotu, Inšoma*
Branka Grakalić, Zagreb: *Ne dam kaj ni za kaj*
Marija Hegedušić, Hlebine: *Tanec, Gazda japica*
Aleksandar Horvat, Ludbreg: *Tragi*
Vesna Janković, Čakovec: *Morti*
Zvonko Jurčević, Samobor: *Napušteni škoi*
Josip Klarić, Gračišće: *Prejako so zrecene, Vrieme se govori*
Ana Krnjus, Pazin: *Nona i nono, Pjevajući čitam stihove*
Marija Maretić, Žminj: *Kade nuoć zdiheva, Ni svejeno*
Vesna Markulin-Dye, Zagreb: *Jutro poslije praznika*
Tibor Martan, Novi Marof: *Pisana plafta*
Mirjana Mikulec, Oroslavje: *Voda*
Tena Orečić Tonković, Zagreb: *Progresivan koncept, Progon*
Alena Rais, Daruvar: *Želja*
Andreja Sedak Benčić, Samobor: *Reč po reč*
Luka Skorić, Rijeka: *Pentaptih jedar*
Maja Šiprak, Zagreb: *Moja majka*
Miranda Škalamera Verbanac, Raša: *Da son ja ca si ti, Barufa*
Stjepan Vela, Podgora: *Šjor slikar*
Nela Vrkljan, Zagreb: *More mat*
Nada Vukašinović, Donja Zelina: *Tjesnac*

Osvrt člana Prosudbenog povjerenstva

Ivan Babić, književnik

Kako su ove godine pristigli poetski radovi čak 87-ero autora s ukupno 391 pjesmom (što je 15 autora više negoli prošle godine) može se sa zadovoljstvom konstatirati da je natječaj još jednom, po 36. put uspio. Ponovno se pokazalo koliko je ovo snažan izazov za ljubitelje poezije i koliko je uzbuđenje naći se u ovoj čudnoj (i čarobnoj) šumi s toliko raznovrsnih poetskih stabala. Naravno, možda nije ni potrebno kazati koliko je nezahvalno ta čuda ljudskoga duha ocjenjivati, jedna osjeći (eliminirati), druga isticati (nagrađivati)... i pritom se ne izgubiti u tom živom labirintu individua i ljepota. Treba kazati kako je ove godine posebno teško bilo odrediti dobitnike plaketa. Isto tako, zbog velike ujednačenosti kvalitete moralo se kao i prošle godine povećati broj pohvaljenih autora. I ove godine su radovi na zavičajnim idiomima pristiglim iz mnogih krajeva lijepe naše na uistinu visokom nivou: svježa i inventivna izraza, sa snažno iskazanom ljubavlju, trudom i sviješću za zavičajno, posebice za materinski jezik. Među zavičajnim autorima, osim nagrađene Maje Cvek, treba posebice istaknuti pohvaljenu Ankicu Bistrovčić, koja je svojom martijanečkom kajkavštinom ispisala poeziju punu patosa, nostalgije i dostojanstva i svojim stihovima sačuvala i nastavila se na „Božji trag“ ljepote kojega je pronašla u ručnim radovima svojih prethodnica. Treba istaknuti i možda najdirljiviju pjesmu ovoga natječaja „Niesam vač...“, pjesmu o odrastanju koju je na bednjanskoj kajkavici ispjevala Katica Rajić Popijač. Svojom drugom pjesmom „Otpiram lesu“ ona se pridružuje mnogim pjesmama što ispisuju svoju nostalgiju, žal za prošlim što nestaje, za hižama, školjima, ljudima, običajima, slikama... Svijest o vrijednosti i važnosti svojega materinjeg jezika prisutna je i u onom –kaj („Ne dam kaj ni za kaj“ Branke Grakalić), kao i u onom –ca („Moje CA“ Nede Milenkovski ili

labinjanska cakavica Josipa Pina Knapića) ili –ča (svijet umanjenica bračke čakavice Dubravke Borić ili žminjske čakavice Nevenke Erman, posebice u pjesmi „Z“). U svemu rečenom svjedočimo više ili manje izraženoj umjetničkoj originalnosti i spontanitetu, kao i zanatsko-tehničkoj sposobnosti i izbrušenosti. No, osim truda oko lijepoga, nisu zaboravljene ni ljudske vrijednosti, one što stvaraju, obnavljaju i čuvaju život, hrabra svjedočenja za dobra i sl. Treba reći kako su se ovoga puta svojom kvalitetom gore navedenim zavičajnim autorima pridružili i oni na književnom standardu. Osim plaketom nagrađene Sanje Benko, treba istaknuti Anu Narandžić koja snažno progovara o nekim moralnim problemima, o nedostatku empatije kod današnjeg čovjeka i o posebnosti i vrijednosti bračne ljubavi. Natalija Bajer također govori o sućuti, empatiji za čovjeka u potrebi, posebno umirućega. Zdenka Čavić bavi se temom vjere, uspored-bom srca i pameti te važnim pitanjem ugroženosti žene. O svojoj fascinaciji ženom na poseban način progovara pjesnik vezanoga stiha i soneta Zoran Perović u „Odi ženi“. O vrijednosti riječi, dijaloga, govora i šutnje osim spomenute Sanje Benko progovara i Jadranka Radić u pjesmi „Neizrečenost“. Prošlogodišnja dobitnica plakete za književni standard Mirjana Sačer Bobanac suvremenim je izričajem ispisala sjajnu poeziju na temu tjelesnosti, u pjesmama sa znakovitim naslovima „Tijelo“, „Koža“, „Krljušt je moj ures“ i „Srce u ruci“. Kroz mnoge pjesme su protkani i socijalni motivi, osjetljivost za stvarnosno, tj. kritički iskazi suvremene stvarnosti. Ne nedostaje ni refleksivne, više ili manje eksplicitne vjerske poezije, ljubavne tematike, kao i pejzažnih, prirodnih ljepota. Osim već spomenutih soneta i raznolikih vezanih stihova čest je slobodan stih, zatim poeme, haikui, poetske zabilješke ili crtice. Žalosti gotovo potpuni izostanak humora, pa makar i crnoga.

PLAKETA „MIHOVIL PAVLEK MIŠKINA“
ZA PJSNIŠTVO NA KNJIŽEVNOM STANDARDU

SANJA BENKO, Dubrava: *Smisljeno besmislena pjesma, Most preko svega, Nemoj da te nema, Izmisli smisao*

Pjesma je mjesto u kojemu smisao i besmisao tako lijepo (igrajući se i prožimajući) mogu supostojati, nadopunjavati se i izmjenjivati, gubiti se i ponovno pojavljivati... kao i sam autor sa svojim svjetovima, koje sad gradi i ispisuje, sad razgrađuje i briše. Takav smisljeno besmisleni kreativizam proizlazi ponajviše iz pokušaja osmišljavanja neosmislivog, hvatanja neuhvatljivog – a to je sadašnjost, tj. onaj sadašnji, vječno izmičući trenutak, kojega sebi i čitatelju pjesnik pokušava uloviti kao još živu svježu ribu-sliku-misao u brzacu života. Samo nekoliko pjesama poslanih na ovaj natječaj Sanji Benko je bilo dovoljno da vrlo uvjerljivo i gotovo konceptualno progovori o smislenosti i/ili besmislenosti pjesme i pisanja, stvaranja i gubitka sebe i svijeta, ali i smislu življenja i potrebi bespogovornog prihvaćanja sebe, tj. vlastitosti ili tubitka. Svježim nenametljivim ispovjednim tonom suvremena izričaja, neopterećena poetskim simbolizmom, pjesnikinja nas uvlači u vlastitu tišinu i misao, vraća k smislu i dostojanstvu riječi, ali i šutnje.

PLAKETA „MIHOVIL PAVLEK MIŠKINA“
ZA DIJALEKTALNO PJSNIŠTVO

MAJA CVEK, Zagreb: *Listek, Rekli su mi..., Črčkica, Brez sozah...*

Usuprot većini pjesama koje ove godine tematiziraju zavičajnost i ispisuju svoje uživljavanje i vidljiv trud u očuvanju svjetova u nestajanju te bilježenju i stvaranju poetskih tvorevina kojima se iste svjetove pokušava nadomjestiti, pjesme Maje Cvek zavičajnim govorom (zagrebački kaj) pričaju prvenstveno intimne priče u svojem mikro (brak, obitelj) ili makro (rat) okružju. Već u samim naslovima njezinih pjesama nameće se dojam (i pojam) koji u najkraćem opisuje kako poetske slike i sadržaj tako i jezični iskaz istih, a to je - lakoća. Ipak, da se tu radi zapravo o svojevrsnoj kontrapunktnosti, govori nam činjenica kako pjesma naslovljena „Listek“ progovara zapravo o smrtnom stradanju mladog čovjeka u ratnom vohoru, naslov pjesme „Rekli su mi...“ suspreže u sebi istinu o težini bračnoga (su)života, a naslov „Brez sozah...“ zastaje u neizricanju, tj. u tek naznaci tragičnog gubitka bračne ljubavi. Tako jednostavna slikovita misao, lagano ritmiziran, labavo vezani stih s često lutajućom rimom (što se u potpunosti uklapa u prethodni dojam lakoće), smiksani povremenim sarkastičnim, dramatičnim, ozbiljnim i mračnim ozračjima, npr. u ritmu totentanca (Listek), ipak uozbiljuje i naše čitanje i sugerira nam kako se radi o posebno vrijednu i slojevitu poetskom tkivu.

Kako se ove godine prijavilo samo dvoje mladih autora, s radovima koji nisu posebno uspjeli, odlučili smo ponovno ne dodijeliti plaketu.

PROZNO STVARALAŠTVO

PLAKETA „SLAVKO KOLAR“ ZA PROZNO STVARALAŠTVO
SANDRA HALT-ČUŽE, Požega: *Padobranac*

PLAKETA „SLAVKO KOLAR“ ZA PROZNO STVARALAŠTVO
MLADIH AUTORA

ANTONIO DEVIĆ, Nova Gradiška: *Kako je zapravo gorio Varaždin*

POHVALJENI AUTORI

Gordana Burica, Nečujam, Otok Šolta: *Mali plastični stolnjaci*
Ivanka Čulap, Slavonski Šamac: *(L)jubi bližnjeg svog*
Vesna Markulin-Dye, Zagreb: *Invalidi*
Nada Vukašinović, Donja Zelina: *Izgubljena rijeka*
Miroslav Vurdelja, Zagreb: *Druga obala*

AUTORI ODABRANI ZA SUSRET – DOBITNICI PRIZNANJA

Natalija Bajer, Lukač: *Tork*
Krunoslav Božić, Ivanić Grad: *Franjo Bačić: Susret*
Stipe Bulić, Split: *Spli'ska grandeca*
Ivanka Cvitan, Split: *Kužina bez ponistre*
Sanja Kosić, Bršadin–Vukovar: *Obrisi suze Ana*
Miro Matijaš, Zagreb: *Vile zagrebačke u kočijama*
Ivanka Popijač Vrbanić, Zagreb: *Barcelona u sjećanju*
Andreja Sedak-Benčić, Samobor: *Vun z' podrhtih 'lač*
Ljubica Šego, Bregana: *Domina*
Katica Špiranec, Grosuplje: *Boje ljubavi*
Vladimir Šuk, Oroslavje: *Susret sa Sermageom*
Nevenka Uljanić, Rovinj: *Ščapuni*

Osvrt člana Prosudbenog povjerenstva

Miroslav Mićanović, književnik

O slobodi pisanja i traženju vlastitog znaka

Ove godine na natječaj za prozno stvaralaštvo 36. Susreta hrvatskih zavičajnih književnika pristiglo je 39 radova, autora koji su u prostoru kratke priče, u prostoru njezina narativnog ustroja, oblikovali i istraživali različite teme: od svakodnevnih zgoda i nezgoda, stradanja, osjećanja izmještenosti i izgubljenosti koje donosi rat, koje donose „novo doba“ do bliže ili dalje prošlosti, u kojoj kao da se krije tajna, uzrok i zalag sadašnjih nedoumica, pitanja i zabuna. Autori, zavičajni književnici, nerijetko strasno, zaneseno, ili jednako tako, razočarano grade priče od ljubavi za prostore koje su napustili i koji im i sada sjaje kao mjesta odrastanja, djetinjstva... Kratke priče prerastaju u zapise, putopise, dvosmislene autobiografije i biografije, postaju katalog pamćenja i traženja boljeg i drukčijeg svijeta u kojem smo se zatekli – i mi i oni. Pročitana lektira, tekst života, različiti uzori i ideali generiraju priče koje su u svojoj neuhvatljivo-sti, ponekad i doslovnosti, dokument vremena, svjedočenje o davnoj prošlosti i željenoj budućnosti – a upravo je to početak razgovora o tome što književnost može i na što polaže pravo: da bude dio onih nastojanja da svijet bude bolji i kad nam se čini da je to nemoguće. Sloboda pisanja, traženje vlastitog znaka, mjesta razlike – za svakog je autora nužan okvir, znao on to ili ne! Čitajući tako nagrađene, pohvaljene i odabrane priče zasigurno ćemo nešto čitati i o sebi i svijetu u kojem živimo.